

Aandachtspunten betreffende enkele belangrijke allochtone doelgroepen

Daders van huiselijk geweld maken iets zichtbaar wat jarenlang niet zichtbaar is geweest. Namelijk, dat de emancipatieprocessen die in Nederland vanzelfsprekend zijn geworden, niet zo vanzelfsprekend zijn voor in Nederland wonende allochtone groepen. Veel emancipatietrajecten zijn altijd gericht geweest op vrouwen. Evenwichtige aandacht en waar mogelijk een parallelle aanpak voor geïsoleerde groepen, waaronder allochtone mannen, zeker van de eerste generatie, is wenselijk. Momenteel is het hulpverleningsaanbod gericht op het snel stoppen van geweld. De meeste daders stoppen het geweld tijdens de behandeling maar vallen daarna terug op gewelddadig gedrag. Er zijn weinig handvatten om het geweld structureel te stoppen, en uitsluitend te vinden binnen de gedwongen hulpverlening. Motivatie om vrijwillig behandeld te worden is laag. (Metin ea, 2006: 195/200)

Veel **Turkse** respondenten in het onderzoek van Metin ea geven aan dat in het algemeen hulp pas gezocht wordt als een probleem al geëscaleerd is. Dat kan hulp van religieuze leiders zijn, of hulp in het Nederlandse circuit. Beide vormen zetten meestal geen zoden aan de dijk. Zij vinden dat er meer voorlichting moet komen, voor mannen in het bijzonder. Voorlichting om het taboe te doorbreken. Over huiselijk en andere vormen van geweld en de psychosociale en psychiatrische gevolgen daarvan moet openlijk in de Nederlands-Turkse gemeenschap gesproken kunnen worden. Dit om de drempel naar hulpverlening te verlagen en de toeleiding naar professionals te vergemakkelijken: "we moeten af van het idee dat hulp zoeken voor de zwakken is." De respondenten zien hierin een duidelijke taak voor zelforganisaties, waaronder sociaal-religieuze organisaties. (Metin ea, 2006: 131/6)

Afro-Surinaamse respondenten in het onderzoek van Metin ea, benadrukken dat door de migratie veel tradities verloren zijn gegaan zonder dat er iets voor in de plaats is gekomen; zo ook tradities die werkten als preventie, hulpverlening en nazorg bij huiselijk geweld. Zij pleiten voor het versterken van het zelfoplossend en zelfcorrigerend vermogen binnen de Nederlands-Afro-Surinaamse gemeenschappen. Dit door vormen van preventie, hulpverlening en nazorg te ontwikkelen die aansluiten bij de winti-cultuur en gemeenschapstradities van collectieve verantwoordelijkheid bij ruzies, escalaties en andere gezins- of familieproblemen. Er wordt een lans gebroken voor informele helpers die status en aanzien binnen de gemeenschap hebben, maar vooral ook feeling met winti en de migratiegeschiedenis van Afri-Surinamers. (Metin ea, 2006: 161/5)

Bij gezinsproblemen hulp inroepen van buitenaf is niet iets wat de **Marokkaanse** respondenten uit het onderzoek van Metin ea zouden doen. De schijn hoog houden en de narigheid in huis houden, is steevast het devies, vanwege de angst voor roddel. Onbekendheid met hulpverlenende instellingen speelt een duidelijke rol. Wat een psycholoog doet en kan betekenen, weten de deelnemers veelal niet.

Maar er is ook argwaan. Vooral van de kant van de eerste generatievaders. Zij zien in hulpverleners zelfs tegenstanders. Wel menen deze mannen dat voorlichtingsactiviteiten belangrijk zijn, en willen zij leren praten, over moeilijke dingen en over ruzies in hun gezinnen. Iedereen is ervan overtuigd dat de taboes doorbroken moeten worden, maar wel in een veilige setting. In hele kleine groepen, of in een-op-een situaties. Ook werd duidelijk dat veel Nederlands-Marokkaanse mannen zich onheus bejegend voelen en de hakken in het zand zetten omdat ze van alle kanten bekritiseerd worden. Hoe men zich in Nederland geïmagineerd ziet, is heel belangrijk in de vraag of iemand openstaat voor vernieuwingen. Voelt men zich geaccepteerd dan zal men meer openstaan voor andere impulsen, maar voelt men zich buitengesloten (zoals vooral veel Marokkanen zich in Nederland voelen), dan zal een systeem naar binnen keren. Dit heeft zijn weerslag op de behandeling. Marokkaanse mannen die in therapie gaan, moeten zich eerst heel veilig voelen. (Metin ea, 2006: 189)

Een algemene klacht van **vluchtelingen** is dat ze zich niet begrepen voelen door Nederlandse hulpverleningsinstanties. Het inschakelen van officieel bevoegde instanties zoals de Raad voor de Kinderbescherming is voor ouders zeer dramatisch en bedreigend. In contacten met deze instanties ontstaat al snel het gevoel dat 'ze onder kinderen af willen pakken', waarna de ouders zich afsluiten. Er zijn dilemma's die hulpverleners ervaren, die min of meer specifiek zijn voor vluchtelingengezinnen. Allereerst staat de hulpverlener, zoals bij migrantengezinnen, voor de vraag in hoeverre het handelen van de ouders als opvoedingsstijl al dan niet acceptabel is binnen de betreffende cultuur. Daarnaast is er de vraag of er een verband is tussen symptomen van het kind en andere traumatische ervaringen opgedaan voor en tijdens de vlucht. Beide dilemma's vragen om extra voorzichtigheid bij het navorsen van vermoedens van kindermishandeling; In het eerste geval kan het behulpzaam zijn te informeren bij zelforganisaties als er twijfels zijn over een bepaald gebruik of voor meer achtergrondinformaties over de groep vluchtelingen. In het tweede geval is doorvragen naar wat ouders en kinderen hebben doorgemaakt relevant. De praktijkervaringen van Pharos-medewerkers bieden tenslotte enkele handvatten voor handelen van hulpverleners in het geval van vermoedens van kindermishandeling:

- ga om vast te stellen wat er precies gespeeld heeft, niet over één nacht ijs. Trek de tijd uit om te luisteren en het handelen van ouders en kinderen te begrijpen.
- Betrek zoveel mogelijk de ouders erin, informeer hen en vraag door naar hun leven en problemen in het nieuwe land. Werk als hulpverlener aan de vertrouwensrelatie en ruim eventuele misverstanden uit de weg.
- Leg de ouders zo nodig bij herhaling uit wat je functie is, welke bevoegdheden je hebt en waarom in Nederland het zo geregeld is.
- Geef eenvoudige en praktische suggesties wat ouders kunnen doen wanneer ze zich door het kind geprikkeld voelen, zodat ze er even afstand van kunnen nemen, bijvoorbeeld door de kamer uit te gaan.
- Geef de ouders moed en laat zien wat er goed gaat in het gezin. (Van Dijk ea, 1997, 5)

Pharos werkt aan een projectvoorstel voor de voorkoming en bestrijding van kindermishandeling in asielzoekerscentra door middel van enerzijds het vergroten van opvoedcompetenties van ouders en het

versterken van weerbaarheid van kinderen en anderzijds professionals in staat te stellen kindermishandeling beter te signaleren en adequaat hierop te handelen. (Pharos, 2008)